

Izhaja

vsak petek z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu lista »Mir« v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

MIR

Glasi lo koroških Slovencev

Velja

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

Upravništvu lista »Mir« v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Za inserate se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste vsakokrat.

Leto XXX.

Celovec, 29. malega srpana 1911.

Št. 39.

Hrvatsko-slovenski klub.

Najbližja soseda sta ponavadi ali najboljša prijatelja ali največja sovražnika. Predobro poznata drug drugega, preveč sta navezana drug na drugega, da bi mogla ostati mrzla tujca, ki enemu ni mar, kar dela drugi.

Slovenski narod je razmeroma majhen, zato se tudi ni čuditi, da so strankarske razmere bolj napete, kakor pri večjih narodih. Ljudje, ki vodijo stranke, si takorekoč dan na dan gledajo iz oči v oči, opazujejo drug drugega napake in jih izkoriščajo. Zato je med Slovenci strankarski boj boj na nož. Ali ti ali jaz!

Toda ravno tako majhen in narodno tako ogrožen narod, kakor je slovenski, bi moral v vprašanjih, ki so splošno narodnega pomena, postopati složno, edino! V tem oziru se je veliko grešilo in se še greši!

Neizvedljivo je sicer stremljenje, odpravi razne stranke v narodu, ubiti jih za vedno. Zaradi tega pa še nikakor ni odobraval, če posamezne stranke v vprašanjih, ki vati, če posamezne stranke v vprašanjih, ki se tičejo celega naroda, nastopajo vsaka svojo pot, le iz stališča, okrepiti same sebe. Razumljivo je to, pa ne prav!

Čisto naravno je, da so ravno obmejni Slovenci, ki čutijo prvi in najhujše udarce take politike, škodljivost takega postopanja take spregledali in se mu najprej zoperstavili. Lastni pristaši v drugih kronovinah so jih vsled tega kaj radi sodili za politične dvoživke, toda po krivici!

Zaradi tega smo koroški Slovenci od nekdanj, zlasti pa še, ko smo dobili svojega državnega poslanca, zagovarjali stališče, da se naj vsi slovenski poslanci brez razlike in strankarstva, združijo v državnem zboru in sam klub v obrambo narodnih svetinj; s tem še nikakor ni rečeno, da se v domovini naj opusti strankarski boj! To ni mogoče, kakor kaže izkušnja.

Ko pa se žal želje koroških Slovencev leta 1907 niso izpolnile in so se razdelili slovenski poslanci v dva tabora, potem seveda smo dirigirali svojega poslanca v klub, ki je zastopal naša načela, v »Slovenski klub«. In kdor je poučen o koroških razmerah, bo rekel, to je bilo prav!

Da se niso združili pred štirimi leti vsi slovenski in sploh jugoslovanski poslanci, se je zvrčalo na dva poslanca. Zdi se, da so bili ti izgovori utemeljeni!

Po zadnjih volitvah pa je postalo vprašanje o združenju jugoslovanskih poslancev zopet akutno, naravnost potrebno. Hvala Bogu, da se o njem ni mnogo razpravljalo v časopisju, ker sicer ne bi bilo rodilo dobrega sadu. Razmere so zahtevale, da so se poslanci med sabo pobotali, in res so presenetili javnost, da so se združili vsi slovenski in dalmatinski pravaški poslanci, izvzemši ljubljanskega liberalca dr. Ravniharja, v en sam klub, v »Hrvatsko-slovenski klub«.

Toda tega koraka ljubljanski liberalci same zavisti do dr. Šusteršiča, oziroma do S. L. S. niso mogli preboleti in so po svojih listih začeli napadati razumne poslance, ki se iz ljubezni do naroda niso dali preslepiti od strankarske strasti in so vstopili v »Hrvatsko-slovenski klub«. »Slovenski Narod« je že kar opeval dr. Ravniharja, češ da je sam in da je to dobro znamenje, s koli pa je udrihal po dr. Rybaču, dr. Gregorinu itd., češ da so se prodali dr. Šusteršiču. Prazne fraze, pa vendar dovolj dobre za nerazsodne ljudi!

»Hrvatsko-slovenski klub« brez dr. Ravniharja in 7 dalmatinskih naprednjakov šteje 29 mož. Lepo število, ki zagotavlja v državnem zboru Slovincem in Hrvatom moč in vpliv, ki je za ta dva naroda res skrajno potreben. Alpski Nemci so se združili proti Jugoslovanom, naravno je torej, da se kot protitežje združijo tudi jugoslovanski v močno falango. Upamo, da ni res-

nična vest, ki jo objavlja ravnokar »Vaterland«, češ da sta pristopila z dr. Ravniharjem tudi tržaška poslanca dr. Rybač in dr. Gregorin mladočeškemu klubu!

V slogi je moč! Sloga je pa mogoča tam, kjer je neobhodno potrebna!

Opomba uredništva. Ko je bil članek že v tisku, smo prejeli poročilo, da sta dr. Rybač in dr. Gregorin izstopila iz »Hrvatsko-slovenskega kluba«.

Nova politična zvezda.

Po prihodu gospoda dr. Brejca na Koroško se je politika koroških Slovencev zasukala precej na bolje. Obupani narodnjaki so iznova oživel, začela se je realna politika, s prihodom dr. Brejca se je kratkomalo začela za koroške Slovence nova doba. Toda ni trajalo dolgo, da so prišli na Koroško slovenski liberalni elementi; ti so najbrž zavidali dr. Brejcu njegove politične uspehe in so mu začeli pod noge metati polena. Ker pa mu po inteligentnosti, energiji in delovanju ne segajo niti do gležnja, zato so začeli proti njemu in s tem proti oficialni slovenski politiki na skrivaj drezati in riti. Zato so čisto na tihem začeli izdajati »Korošca«, in živ krst ni mogel izvedeti, kdo da tiči za tistim konzorcijem, ki izdaja »Korošca«. Slovenski narodnjaki brez razlike mišljenja so to zahrbtno delovanje opetovano javno obsodili, in uspeh tega zahrbtnega delovanja je bil toliko kot nič. Kljub temu pa dohtarski liberalci ne mirujejo in delajo zgago naprej. Za pravo delo niso in pri volitvah sladko počivajo, potem pa — kritizirajo. Pri zadnjih volitvah jih nikjer nismo videli na volilnih shodih, kakor da bi jih ne bilo. Vedeli smo pa že naprej, da bodo zopet prišli do sape, ko bodo volitve — končane. Ravnotako pri volitvah leta 1909. niti z mazincem niso genili, po volitvah so pa zopet po stari navadi zabavljali. Sedaj so

Podlistek.

Oglarjeva Ivanka.

(Spisal Ivan Sanjin.)

(Dalje.)

Tisti čas, ko je pobral oglar v gozdu dete, se je nedaleč od gozdarjeve kočke skrivala mlada deklica. Kakor brezumna je gledala na kraj, kjer je stari Mate vzel dete in ga nesel v kočko. Bila je v starosti kakih devetnajst do dvajset let. Močna, komaj razvita postava je pričala, da je deklica domačinka. Lep obraz, pravih potez, je izražal potrpežljivost, na visokem čelu so se nabirale male gubice in oči, obkrožene od venca solz, so bile temne, mračne. Ni švigal iz njih mladostni ogenj brezskrbnosti, ni gorelo v njih hrepenenje čiste duše, temveč srta ljubezen in ugasle nade.

»Dete moje, dete...«

Krčevito je zaihtela, a zaihtela brez solz. Burno so se ji dvigale grudi in padale. Debelata kita las se je razplela in padla na polna ramena.

Kakor da bi se ustrašila lastnega glasu, je strepetala, pogledala okoli in tekla med grmovjem, da se ji je trgala bela obleka skozi gozd na pot.

Ako si krenil po ozki stezi, ki pelje od oglarjeve kočke, si prišel na glayno pot. Že oddaleč se sliši šumenje Hublja in ropot v kotlarnici, ki je postavljena ob vodi. Posest-

nik tovarne je bil takrat neki Antonio pl. Botony. Ne vé se ravno odkod je bil prišel, skoro gotovo iz Italije. Ker je bil bogat in se mu je zdel svet primeren, je gori ob Hublju pokupil od kmetov posetva in postavil tovarno. Izprva mu je šlo dobro, promet je bil velik, a sčasoma je bilo vedno slabše, tako da je moral pod ceno prodati tovarno. Tudi drugemu gospodarju ni šlo, radi tega je pustil. Sedaj šumi voda skozi zidovje, mrtvo in pušto je okoli, nikakega življenja ni več. Le včasih pride samotni človek mimo, ustavi se, pogleda razvaline in gre dalje.

A bilo je nekdanj tukaj življenje. Ropotala so mogočna kladiva, šumela je voda, veseleje kot sedaj. Gori v hiši je ob tihih večerih zapel nežni glasek deklice, spremljan na vijolino. Povesila se je v kovačnici roka s kladivom poslušala je uho mladeniča in starca milo pesmico »Santa Lucia«. V tihih blaženosti je strepetala duša začrnelemu mladeniču, zaprlo se je nekoliko oko, kakor v sanjah...

Semkaj je zavila naša znanka iz gozda. Trepetaje je hitela mimo kovačnice v hišo. Na vratih kuhinje jo je sprejel visok, vitek mladenič. Lep je bil na prvi pogled njegov obraz, obkrožen od male črne bradice. Oči, črne kakor oglje, so nemirno in strastno švigale pod nizkim čelom, katerega so na polovico pokrivali gosti črni lasje. A ko si se zazrl v njegove poteze, v njegovo mračno oko, si videl pred seboj strastno nprav, človeka, ki mu ni ničesar sveto.

»Ali si?« —

»Ne...«

Umaknila se je v vežo in povesila pogled pred njegovimi očmi. Zalila jo je prav lahka rdečica, da je bil njen podolgovat obraz podoben rožasti vrtnici.

»Nisi? ... Kje je?« —

Skočil je proti nji in jo prijel za roko. Mrzlično se je tresel in dihal težko, kakor da bi ležala na njegovih prsih težka skala.

»Otroka je pobral oglar Mate —«

Globoko se je oddahnil in spustil njeno roko. Nasmehnil se ji je nalahko in odšel proti kotlarnici. Na stopnicah se je obrnil nazaj in dejal polglasno:

»Pripravi se, jutri zvečer...«

Morda ni čula, ker ni odgovorila. Topo je zrla skozi vrata na gozd in na malo cerkvico sv. Antona, ki se nedaleč od hiše vzdiga med mladim hrastovjem. Večkrat je strepetala, kakor da bi se nečesa spomnila. Morda so jo poljubili spomini, v belih, rožastih haljah, ko je kot brezskrbno dekletce hodila enkrat v letu iz Šturij z materjo na praznik sv. Antona k maši. Kako vesela je bila takrat in nedolžna. Z drugimi tovarišicami je potem poskočno hitela v dolino in spotjo brala rdeče rože svete Cecilije.

Da, to je bilo takrat —

A sedaj? Mamice, one dobre, zlate mamice ni več. Očeta je izgubila že v rosnih mladosti. Sama je ostala, sama, tako sama. Najraje bi tekla tje doli na grob mamice, pokleknila bi in jo prosila odpuščanja. Zajokala bi na njenem grobu nad svojo zgubljeno mladostjo.

pred volitvami skušali zgago delati, (glej »Slov. Narod«) med volitvijo se jih nikjer ni videlo, razven da so imeli v nedeljo tik pred volitvami hujskajoč sestanek zoper tiste, ki so pri volitvah delali na žive in mrtve; po volitvah pa so zopet prišli do sape. Ko smo to vsled šimfijad v »Korošču« in drugih liberalnih listih konstatirali, so se takoj začeli opravičevati nekateri gospodje, dr. Müller, dr. Hudelist v obliki popravkov, dr. Gosak v obliki žlobudravega dopisa, ki ga je, da bi se njegova »slava« kot ubijalec koroških »klerikalcev« tembolj raznesla, objavil hkrati v »Korošču« in »Slov. Narodu«. Krepek odgovor v »Miru« na napade v »Korošču« in drugih liberalnih listih je imel namen, pokazati slovenski javnosti, da ti zabavljaji po maniri gostilniških narodnjakov niso nič delali; dr. Müller in dr. Hudelist priznavata v svojih popravkih, da nista nič delala, ker nista niti skušala popraviti te »Mirove« trditve, ki je edino važna. O tej najvažnejši točki molčita dr. Hudelist in dr. Müller; drugače dr. Gosak. Ta je hitro čutil, kam meri ost »Mirovega« članka. Zato je najprej v svojem zagovoru zapisal sledeče:

»Porabil sem v Celovcu vsako priliko, da sem pri svojih osebnih znancih iz Grafenauerjevega volilnega okraja poudarjal potrebo enotnega nastopa vseh slovenskih volilcev. Dne 11. junija pa sem na prireditvi Ciril-Methodove podružnice govoril za prisotnega kandidata gospoda Grafenauerja, kar je bilo važno z ozirom na prisotne borovelske Sokole, ki so potem naslednja dva dneva agitirali za g. Grafenauerja.«

Bravo, g. Gosak! Za tako narodno delovanje zaslužite, da se vam postavi v Celovcu na Glavnem trgu, kjer se po Vašem mnenju menda odigrava volilna agitacija, poleg lintverna še spomenik! Pomislite, kaka narodna navdušenost in požrtvovalnost liberalnega voditelja, za kakršnega se g. Gosak sam očitno smatra! Ko ti preklicani »klerikalci« brusijo po deželi pete, se trudijo na žive in mrtve in napravljajo neštevilno shodov in sestankov, hodi Gosak po Celovcu in vsakemu osebnemu znancu iz Grafenauerjevega volilnega okraja daje dober svet, da naj vendarle Grafenauerja voli. In tako je deloval Gosak, ko so v »Korošču« in »Narodu« očitno njegovi članki postavili Grafenauerja v tisto luč, kakor so nameravali nemškutarji, češ da ni nič delal in ničesar dosegel. Bolj se pač niste mogli osmešiti, g. Gosak, kot dozdevni narodni delavec, kakor s tem svojim priznanjem. Človek, ki je tako lenobo pasel med volitvami, nima pravice v javnosti sploh kaj govoriti in se zoper delovanje drugih zadirati. O agitaciji pri Sokolih pa naj bo le kar tiho! Ti so že sami zreli in narodni dovolj, da vejo, kaj naj storijo!

Da si dr. Gosak pri tem pojmovanju narodnega delovanja šteje v zaslugo, ki jo

Ni slišala, da jo je klical nekdo, tiho in slabotno, v sobi. Ni videla mraku, ki je vstajal iz Hublja in legal v dolino. Utihihnila je fužina, le voda je šumela v strugi, kakor prešeren smeh mladosti.

Zopet jo je poklical slaboten glas v sobi, a sečaj močneje kot prej. Zganila se je, kakor bi se kdo dotaknil njene duše in ji razpodil sladki sen. Poslušala je nekoliko, potem pa odhitela v sobo, kamor je bila klicana. Stara, siva gospa je sedela v sobi na naslonjaču, žena gospodarja tovarne Bitonya.

»Ali je prišel Antonio, Valerija?«

»Ne še, milostljiva, pride pozno nocoj.«

»A meni je tako slabo! — Kje je pa Giuseppe?«

»Ravnokar je odšel.«

Pri tem imenu se je Valerija stresla in pogledala proti vratom.

»Valerija, ali si ozdravela?« —

»Da —«

Sklonila je glavo na mlade grudi, dve solzi sta ji spolzeli po licu na tla. Morda je mislila na dete, ki ga je trdosrčno vrgla od sebe, ona, mati njegova. Oh, saj je bilo radi njega to, radi njega je vrgla dete od sebe, radi njega, ki ga tako ljubi. »Giuseppe,« so šepetale njene ustnice, »ti, ti edino si moj.«

Že jutri bo odšel od tod in ona ž njim. Daleč bosta šla, v lepa, velika mesta, v svetle palače, v vrte italijanske... Nikdar več se ne bodeta vrnila —.

je treba svetu razbobnati, da je volil slovenskega kandidata in ne socialnega demokrata, se res ni treba čuditi. Čuditi pa se moramo, da dr. Gosak vse, karkoli je »Mir« pisal o gotovih liberalnih gospodih, obrača nase, četudi se izrecno o njem ni trdilo. Menda se smatra za tako liberalno korifejo, da se brez njegovega sveta in volje ne sme noben drug liberalce zganiti in da bodo vsi tako plesali, kakor on meni. Tako merodajen pa še tudi pri liberalcih ni! Tudi ne vemo, kaj poreče k temu dr. Müller! V svojem odgovoru se dr. Gosak tudi zagovarja s tem, da se je ponujal dr. Brejcu za govornika, pa samo s pogojem, da bi se na shodih govorilo samo gospodarske in narodnostne reči in dr. Brejc da je te pogoje odklonil. Informirali smo se o tem pri gospodu dr. Brejcu, ki nam je razložil sledeče: G. dr. Brejc g. dr. Gosaka niti poznal ni. O neki priliki po drugih opravkih je stopil proti polnoči v benediktinsko klet, ker je vedel, da je tam zbrana slovenska družba; našel je tam veselomokro družbo, pri kateri je bil tudi g. dr. Gosak. Ta je takoj — opolnoči — skušal izzvati celo politično razpravo. Dr. Brejc mu je nedvoumno namigaval, da ob taki priložnosti, v tako pozni uri in z ljudmi v takem položaju ne mara reševati važnih političnih zadev, pa dr. Gosak je silil v njega kakor muha in je rekel, da dr. Brejcu ne bo nobenega miru dal! Sicer pa je vsekako čudno, da pride mož, ki je v Koroško šele ravnokar pokukal, k voditelju koroških Slovencev in ga hoče poučevati, kako da je treba na Koroškem delovati in da stavi pogoje, če bo po mojem, bom šel na shode, sicer pa ne. G. Gosak, tako hitro se pa dandanes ne pride do časti narodnega voditelja! Sploh pa je čudno, da se dr. Gosak izgovarja na dr. Brejca, da bi opravičil svojo nedelavnost, ko nam je vendar znano, da je že opetovano javno nastopil, ampak seveda ne za časa volitev proti nemškim nacionalcem, ampak v mirnem času zoper dr. Brejca, katerega je na prav grd način osebno obdeležoval. Saj sam v svojem zagovoru priznava, da je napadal vodstvo koroških Slovencev. In to je storil opetovano! Ali bi ne bilo stokrat pametneje, da bi pustil nepotrebno in narodu škodljivo zabavljanje in bi raje sledil vzgledu kakega dr. Rožiča ali dr. Jesenka, ki sta se pri volitvah nad vse požrtvovalno trudila za narodno reč; zato je pa »Mir« tudi po pravici lahko rekel dr. Gosaku, da je bolje, če gre nazaj, odkoder je prišel, ker zagarjev koroški Slovenci prav nič ne potrebujemo. Dr. Gosak v svojem dolgovoznem zagovoru podtika dr. Brejcu besede: »Naprednjake (slovenske) homo zasledovali, kakor pes zajca, do zadnjega grma, dokler zadnjega ne izsledimo.« Prav liberalno! Dr. Brejc na občnem zboru političnega društva sploh ni govoril o slovenskih naprednjakih, ampak o tistem famoznem konzorciju »Korošca«, ki se je skrival kakor zajec pred psom in za plotom se primojdušal in metal iz zavetja kamenje na požrtvovalne rodoljube. Ravnotako zavija tudi dr. Gosak, ko podtika g. Smodeju besede: »Volitve v Štebnu se niso vršile prav, ker so se vršile na narodni podlagi in ne na katoliško-narodni podlagi.« Če se je gospod Smodej izrazil res ravnotako, zakaj pa korajžni g. dr. Tone ni tedaj vstal in zavrnil gospoda Smodeja, če mu to ni bilo prav! Dr. Tone je tedaj pod silnimi udarci dr. Brejca pač očitno lezel pod klop.

Najlepše ali najgrše je pa to-le: »Mir« me je tudi pozneje še napadal ter prinašal neresnice o meni, katerih duhovnik in moj nekdanji prirčni prijatelj gospod Smodej ni hotel popraviti, akoravno sem ga k temu pozval. Moral sem si iskati zadoščanja na meni samemu neljub način s tem, da sem imenoval ravnokar omenjenega gospoda Smodeja z ozirom na neresnice v »Miru«, v hotelu Trabesinger javno, vpričo mnogih gostov lažnjivca. — Da g. dr. Toneta le sram ni! Res je na zadevi le toliko, da je dr. Gosak pisal g. Smodeju uprav impertinentno pismo in imel celo drznost zahtevati, da g. Smodej prekliče v »Miru« vse, kar so prej liberalci pred volitvami zoper vodstvo in stranko koroških Slovencev čekali po »Korošču« in »Narodu«. »Mir« tudi nikdar ni trdil, da je vsega kriv ravno nepomembni Gosak. Zato tudi o kaki laži ni govora, četudi bi doktor Tone to stokrat na dan ponavljal. V hotelu Trabesinger pa se je vr-

šila omenjena scena ravno narobe. Dr. Gosak je res prišel h g. Smodeju vprašat ga, če bo objavil dotično pismo in g. Smodej mu je povedal, da s takim človekom, ki mu je pisal tako impertinentno pismo, še govori ne! Če hoče kaj od njega, naj se obrne nanj s pošteno pisanim pismom. Nato je g. Smodej obrnil dr. Tonetu hrbet in se vse del; ko pa se je dr. Tone začel nekaj usajati, so ga pričujoči v trenutku moralno — vrgli iz sobe. O kakem »lažnjivcu« živ krst ni kaj slišal. Mogoče pa je, da je po liberalni maniri imenoval g. Smodeja lažnjivca v njegovi nenavzočnosti kje drugod, kar je tem grše, ker je dr. Gosak ravno od gospoda Smodeja prejel gmotne dobrote!

Z osebito dr. Gosaka smo se bavili zato toliko, ker se dr. Gosak tako poriva v ospredje in ker je pravi tip gosposkih liberalcev, ki so povsod drugod na Slovenskem dogospodarili.

Njihova narodnost je za narod pogubna; to itak mora dobro vedeti ravno dr. Gosak, če pogleda na svojo sedaj napol štajercijansko občino, ki je bila prej narodna, dokler se dr. Gosak v njej ni čutil političnega poveljnika.

Take vrste politične zvezde pa zopet utonejo, še predno so jih ljudje zapazili, in postanejo čestokrat ljubljenske trških nemškutarjev.

Katoliški shod jugoslovanske mladine.

ob desetletnici slovenskega katoliškega akademičnega tehn. društva »Zarja« dne 24., 25., 26. in 27. avgusta 1911 v Ljubljani.

Spored:

I. Dne 24. avgusta:

Ob 3. uri popoldne: Občni zbor »Slovenske dijaške zveze«.

Ob 4. uri popoldne: Občni zbor »Slovenske Straže«.

Ob 8. uri zvečer: Pozdravni večer, ki ga priredi Slovensko katoliško akademično tehn. društvo »Zarja«.

II. Dne 25. avgusta:

Ob pol 9. uri dopoldne: Sveta maša.

Ob 9. uri dopoldne: Slavnostno zborovanje ob desetletnici Slovenskega katol. akad. tehn. društva »Zarja«.

Ob 3. uri popoldne: Zborovanja dijaštva v odsekih.

Ob sedmi uri zvečer: Akademija, ki jo priredi »Hrvatski djački savez«, nato predstava, ki jo prirede slovenski abiturijentje.

III. Dne 26. avgusta:

Ob 8. uri dopoldne: Vzporedna zborovanja: 1. Skupno zborovanje dijaštva. 2. Delegacijsko zborovanje; a) Mladeniških zvez, b) Marijinih družb, c) Orlov, d) Društev rokodelskih pomočnikov.

Ob 11. uri dopoldne: Občni zbor »Slov. kršč. soc. zveze«.

Ob 3. uri popoldne: Občni zbor »Lige slovenskih kat. akademikov«.

Ob 5. uri popoldne: Skupno zborovanje vseh mladinskih organizacij.

Ob 8. uri zvečer: Vzporedno: a) Komerz »Lige«, b) Predstava v »Ljudskem domu«.

IV. Dne 27. avgusta:

Ob 8. uri dopoldne: Sprevod k sveti maši.

Ob 9. uri dopoldne: Sv. maša na Kongresnem trgu.

Ob pol 10. uri dopoldne: Manifestacijski obhod.

Ob 10. uri dopoldne: Ljudski tabor.

Ob 4. uri popoldne: Javna telovadba Orlov.

Ob pol 7. uri zvečer: Nastop zveze pevske zborov »Slov. krščansko socialne zveze«, aranžira Slovensko glasbeno društvo »Ljubljana«.

Beseda slovenskim društvom.

Od prijatelja našega lista smo prejeli sledeči dopis:

Zdi se, da so naše vrste kakor izrvano drevo, ki je napol izrvano iz zemlje, da se ne posuši, pa tudi ne donaja sadov.

Prirejajo se igre, vabi se na shode in predavanja. Jako lepo s strani naših društev, da kažejo, da so še med živimi.

Ali vse delo je preplitvo. Pač bo v mnogih slučajih obrodilo nekaj sadu; toda večjih uspehov pa ne bo.

Ne vem, ali je bolj žalostno ali bolj smešno, da se uprizarjajo za nas Slovence v narodnem oziru brezpomembne igre kakor: Andrej Hofer in druge igre te vrste.

Torej zato smo tu, da bomo brez potrebe slavili nemške moše, ki niso storili za nas ničesar.

Prokletstvo je nad nami: Nikdar nismo prosljavljali svojih junakov, nikdar čuli o njih vrlinah. Tujci smo si sami sebi in uprav radi tega skoro brez moči.

Slov. delavsko društvo v Celovcu je zadelo pravo pot: Domače igre iz domačega življenja.

„Miklova Zala“ je segala ljudstvu v dno čuteče duše ter začrtala v njej neizbrisljiv sled. Ljudstvo je gledalo v zrcalu preteklosti trpljenje in muke svojih pradedov, njih ljubezen do rodne zemlje — in ihtelo.

Tu je torej os, okrog katere bi se moralo sukati vse naše društveno življenje. Naj spoznava ljudstvo samega sebe, svoje najboljše sinove, njih žrtve in junaštvo, ob katerem se bo naslajalo, vzbujalo in krepilo v težkem boju.

Kako naj zahtevamo, da nas sovražni tujci spoštujejo, kako? Saj nismo do zdaj niti sami cenili svojih svetinj; nasprotno, pozabljeni so vsi čini naših junakov. Ni lepo, da plačujemo svojim pradedom ljubezen do domovine, s katero so šli v boj, da ohranijo sinje gore, prekrasna polja svojim potomcem, s pozabljivostjo. Naša velika dolžnost je, da ohranimo svetinje; nobena žrtev ni tako velika, ki bi je one ne bile vredne. Zato moramo biti požrtvovalni.

V tujih in tujega duha prireditvah je tudi iskati deloma izvora vsemu gnusnemu plevelu, ki prepreza naše poljane — nemčurstvu.

Ne samo jezik, temveč tudi duh, mišljenje in čuteče srce za lastne brate tvori pojem narodnosti.

Naš človek se priučil koroške spakedrane in našemljene „nemščine“ in ker ni po mišljenju Slovenec, je zelo lahek prehod k tevtonskim sinovom.

Torej enkrat za vselej je pomniti: Proč z vsem tujim pri našem narodu.

Vzgoja, ki odgovarja naravnim in narodnim zahtevam, mora biti prva točka našega stremjenja, kakor vzhod solnca, ki ni brez njega dneva.

Na rodnih, sočnatih tleh naj se goji drevo, naša mladina, naš up in nada, iz njih naj črpa svojo moč, iz vira življenja.

Potem bo zaman divjal nasprotni vihar, ker naše vrste bodo neupogljive, močne kakor skala, samozavestne in silne.

V to pomozi Bog in sreča junaška!

Dnevne novice in dopisi.

Dijaki na »Katoliškem shodu jugoslovanske mladine«. Pozivljamo tem potom vse naše dijake brez razlike študij, ki se namestavajo udeležiti »Katoliškega shoda jugoslovanske mladine« in reflektirajo na to, da jim preskrbi pripravljavni odbor prenočišča in obede, da se mu zglase najkasneje do 31. julija. Zadostuje dopisnica. Naslov: Pripravljavni odbor za »Katoliški shod jugoslovanske mladine«, Ljubljana, Katoliška tiskarna, III. nadstropje. Pripravljavni odbor jim pošlje potem posebne zglasovalne pole. Dijaki naj se torej ne zglasujejo potom župnijskih zaupnikov, ampak samostojno. Župnijske zglasovalne pole so odmerjene samo za zadnja dva dneva, dijaštvo mora biti pa v Ljubljani že v četrtek, 24. avgusta. Dijake pevce prosimo, da se zglase takoj po dopisnicah slovenskemu glasbenemu društvu »Ljubljana« (Ljubljana, Frančiškanska ulica) z navedbo svojega glasu. Društvo jim pošlje note za sv. mašo in druge skladbe. — Dijaki odsek pripravljavnega odbora.

Sprejem v kn. šk. Marijanišče. Opozorjamo one starše, ki hočejo svoje sinove posvetiti duhovskemu stanu ter iščejo za nje primerno stanovanje, da kn. šk. Marijanišče v Celovcu še vedno sprejema novince, oziroma dijake v oskrbo in vzgojo. Prošnje za sprejem naj se pošljejo potom pristojnega župnijskega urada na kn. šk. ordinarijat v Celovcu. Vsprejemne skušnje za prvi razred c. kr. gimnazije v Celovcu se vrše 16. septembra 1911, ob 9. uri. Poprej pa se morajo novinci vpisati pri c. kr. gimnazijskem ravnateljstvu dne 15. septembra od 10. do 12. ure dopoldne, oziroma od 3. do 5. ure popoldne!

Ob tej priliki naj se prosilci v spremstvu svojih staršev tudi predstavijo ravnateljstvu Marijanišča.

C. kr. okrajni šolski nadzornik v Velikovcu še zmiraj ne vé, da ga prav nič ne briga politično prepričanje slovenskega učiteljstva. Priporočamo mu, naj se briga raje za vedenje nekaterih svojih nemčurskih ljubljencev zunaj šole in tudi v šoli. Dobil bo tam dosti hvaležnega dela.

Slovenski Dijaški Dom. Čas za vlaganje prošenj za vsprejem v S. D. D. traja do dne 1. avgusta. Tem potom opozorjamo še enkrat starše in dijake, naj ne zamudijo prilike. Zavod nudi stanovanje, skrbno nadzorstvo in katoliško vzgojo brez ozira na kateri koli poklic. Cena za oskrbo brez kosila je 25 K na mesec. Kdor želi pa tudi opoldne hrano, se mora osebno z vodstvom dogovoriti.

Darovi za »Slovenski Dijaški Dom« v Celovcu. Čč. gg. Engelbert Rakovec, Kranj, 5 K; Jos. Zelnik, Čemšenik, 5 K; preč. frančiškanski samostan Brezje 10 K; Fr. Kušar, Mengeš, 5 K; Jan Langerholz, Gorje pri Bledu, 4 K; Ant. Kocijančič, Mirna, 1 K; Karel Lenassi, Košana, 1 K; Jakob Kindlman, Grebinjski kloster, 8 K; slov. dijaki nabrali v Celovcu na razstanku 26 K 40 v.; Fr. Kolarič, Celovec, 3 K; Fr. Zbašnik, Hinje, 2 K; dr. Jos. Lesar, Ljubljana, 5 K; Stanko Premrl, Ljubljana, 10 K; mil. g. Tom. Kajdiž, Ljubljana, 5 K; velec. g. Štefan Rojnik, Gradec, 10 K; velec. g. dr. Juro Hrašovec, odvetnik, Celje, 5 K; g. Iv. Elsbacher, Laški trg, 5 K; preč. duhovščina na Trnovem 7 K; čč. gg. Jos. Podlipnik, Sela, 1 K; Mart. Štular, Št. Vid nad Ljubljano, 3 K; Mat. Rihar, Šmartno p. Litiji, 2 K; mil. g. Jan. Flis, gen. vikarij, Ljubljana, 20 K; gosp. Peter Majdič, Celje, 20 K. — Iskrena hvala vsem vč. gg. darovalcem! Bog povrni! Prosimo tudi vse prijatelje koroškega srednješolskega dijaštva, da se nas ob priliki veselje in novih sv. maš spomnijo!

Društva in knjižničarji mladinskih knjižnic, ki še nimate Jurčičevih povesti, naročite jih takoj pri Slovenski krščansko-socialni zvezi. Radi velikih stroškov naj društvo ali posameznik, ki vodi mladinsko knjižnico, daruje 5 K podpore. Zveza ne prodaja knjig, ampak želi le nekako odškodnino. Prijavite se takoj!

Koroška mladina! Na katoliški shod jugoslovanske mladine dne 26. avgusta v Ljubljano! — Prvi shod cele jugoslovanske mladine, in sicer katoliški shod! — Na jugu je prava moč velike Avstrije, na jugu in edino le na jugu je tudi edini vir za življenje koroških Slovencev! Ne sme biti župnije od Pontablja pa do Sv. Križa na štajerski meji, od Brda pa do Ljubelja, ki bi ne poslala enega zastopnika v Ljubljano! — Darujte tistih par kronic za pot 26. avgusta! — Vzemite si ta dan časa, fantje, da pogledate k svojim bratom v Ljubljano, vsaj boste videli, kakšno je pravo jugoslovansko življenje. Ali pridete preko Celovca, ali Področice, ali preko Trbiža, dobimo se vsi na Jesenicah v soboto dne 26. avgusta na večer!

Pozor! Kdo pozna sledeče osebe ali njih postavne dediče, za katere ležijo pri okrajnem sodišču v Pliberku hranilne knjižice, in sicer celovske (brčkone koroške) hranilnice: Smrečnik Uršula, knjiž. št. 52.887 za 117 K; Ravnik Gregor, knjiž. št. 52.888 za 142 K 24 vin.; Prevalnik Jerica, knj. št. 53.632 za 17 K 2 vin.; Trampuš Anton, knj. št. 55.565 za 191 K 76 vin.; Gerbin Janez, knj. št. 53.636 za 98 K 4 vin.; Daniel Janez, knj. št. 53.634 za 127 K 86 vin.; velikoyške mestne hranilnice: Matuos Matija, knj. št. 2536 za 12 K 32 vin.; Germadnik, knj. št. 2088 za 156 K 12 vin.; Podmenik Henrik, knj. št. 2579 za 37 K 12 v.; Piko Jožef, knj. št. 2500 za 96 K 16 vin.; Termavnik Florijan, knj. št. 2499 za 7 K; Kuckar Karel, knj. št. 5437 za 68 K 62 v.; Ravš Uršula, knj. št. 9839 za 16 K 40 vin.; Ortner Jožef, knj. št. 9840 za 29 K 76 vin.; Hafner Jožef, knj. št. 9866 za 28 K 14 vin.; Černic-Kačnik, knj. št. 9867 za 3 K 70 vin.; pliberške hranilnice: Mikuš Blaž, knj. št. 449 za 480 K 92 vin.; Jurčič Uršula, knj. št. 1724 za 746 K 99 vin.; Plahuta Miha, knj. št. 290 za 2 K 84 vin.; Merk otroci — Kušlj, knj. št. 307 za 2 K 98 v. Tisti torej, ki mislite, da imate kaj pravice do tega denarja, zglasite se takoj ali pa najpозneje do 12. julija 1912 pri c. kr. okrajnem

sodišču v Pliberku in prinesite tudi že s seboj vsa dokazila za svoje trditve. Oni pa, ki bo čisto nepričakovano dobil manj ali več denarja, naj se spomni »Mira«, ki mu je takorekoč do teh denarjev pripomogel, ter naj postane njegov stalni naročnik, ako dosedaj še ni. Obenem se pa naj spomni tudi našega narodnoobrambena društva »Slovenska Straža« v Ljubljani. — Obsojati pa moramo, da je c. kr. okrajno sodišče izdalo tozadevni razglas samo v nemškem jeziku, kajti, kaj pomaga, ako je razglas nabit na občinski deski, če ga ljudstvo radi tujega jezika ne more razumeti. Tukaj se zopet enkrat vidi, kako škodljive so nam sedanje razmere pri c. kr. oblasteh in kako potreben in upravičen je boj proti brezvestnemu nemškemu nacionalizmu, ki vzdržuje med nami ta nam tako škodljivi način uradovanja. Pravico zahtevamo vsepovsod!

Protestantovski tempel — zaprt. Celovška protestantovska cerkev je uradno zaprta, ker razsaja v pastorejvi družini baje epidemična bolezen.

Dva utopljenca so potegnili iz Vrbskega jezera. Bila sta neki častnik in gdč. Elza Lenzhofer, hčerka celovškega brivca z istim imenom. Dne 22. t. m. sta baje skočila v jezero iz čolna. Bila sta zvezana. Utopljenka je stara šele 18 let. Žalostna prikazen novodobne vzgoje!

Ven z resnico! »Fr. Stimmen« se strašno jezijo zaradi našega razkritja o nesreči rajnega Kramerja in očitajo »Miru« denunciacijo. Kaj še! Resnica nad vse! Če »Mirova« izvajanja ne odgovarjajo resnici, zakaj jih »Fr. Stimmen« ne ovržejo? Ravno »Mir« in edini »Mir« opravlja na Koroškem svojo nalogo v polni meri in brezobzirno varuje javno moralo!

Strašen požar v Ukvah. Iz Ukev se nam poroča: Nikoli ne bomo pozabili grozne noči od 19. na 20. julija, 19. julija nas naenkrat vzbudi iz spanja obupni klic: »Gori! Ogenj!« Komaj smo se za silo oblekli, je bila takorekoč že vsa vas v ognju. V štirih urah je popolnoma pogorelo 80 hiš. Kdor pozna našo vas, vé, kako strašno je moralo biti. Vse hiše so nakopičene v ozki zajedi kakor v kakem kotlu. Cesta je na nekaterih krajih komaj dobra dva metra široka. Rešiti marsikateri ni mogel drugega kakor le obleko na sebi. Hvala Bogu, da so se vsaj vsi ljudje rešili. Najhujše je pa bilo to, da so bili skoraj vsi moški na planini. Vas sedaj od daleč izgleda kakor kaka tovarna, ker ima tako visoke dimnike. Kako je ogenj nastal, se še ne vé. Na tihem se pač marsikaj govori. Največ jih misli, da je zažgala hudobna roka. Čudno je gotovo, da je pred osmimi dnevi že tudi gorelo v bližini, kjer je sedaj začelo goreti. To je dobro, da je vsaj nekaj hiš ostalo, da moremo sedaj kje stanovati. Za to se pa imamo zahvaliti le požarnim brambam, posebno oni iz Žabnic in iz Beljaka. Pomoč nam je prišla v treh posebnih vlakih: iz Pontablja, Trbiža in Beljaka. Sedaj bi bilo prav, da bi nam država priskočila na pomoč, a obenem tudi uredila našo vas. Toliko prometa je, a cesta tako ozka. In vedno je nevarnost, da vsa vas pogori, ker je vse na kupu. Ali bi se ne dala cesta izpeljati z majhnimi stroški med šolo in vojaškimi barakami? Tako bi nam sedanji požar vsaj na eni strani koristil.

Velikovec. (Zopet nesreča.) Koliko nesreče še bo na tej spakedrani cesti, — tako govorijo zaporedoma pri nas ljudje! Zadnje nedeljo je zopet padel s kolesom na novi preloženi cesti trgovski vajenec pri M. Giendlu, mladenič Hugo Sablatnik, star 17 let. Na zunaj ni bilo videti nikakih posebnih poškodb, toda notranje poškodbe so bile smrtno, in v ponedeljek zjutraj je moral dati slovo svojemu mlademu življenju. To je dvanajsta žrtev dostikrat neumne moderne tehnike. Ako se ceste, ki mnogo stanejo in morajo stroške plačati davkoplačevalci, prelagajo, potem bi želeli poleg lepih dohodkov, ki jih vtaknejo inženirji v svoj žep, še več pameti pri tozadevnih načrtih. Vse govori, da bo treba cesto na tem mestu popraviti, kar bo zopet mnogo denarja stalo. Dostikrat bi tudi inženirjem treba bilo pamet zmeriti!

Črna. (Protestni shod.) V nedeljo, 16. julija je naše delavstvo proti zavlačanju in poslabšanju starostnega zavarovanja protestiralo. Jako poljudno nam je razložil g. dr. Rožič, v kakem položaju se nahaja starostno zavarovanje. Po njegovem predava-

nju je bila soglasno sprejeta sledeča resolucija: Zborovalci, zbrani dne 16. julija 1911 na javnem shodu pri Drogeniku v Črni, protestirajo, da so veleindustriji skušali zaprečiti socialno predlogo o starostnem zavarovanju s tem, da so predložili ministrskemu predsedniku spomenico, ki zahteva celo poslabšanje dosedanjega načrta o socialnem zavarovanju. Delavstvo, zbrano na shodu, odločno zahteva, da vlada čimprej predloži predlogo o starostnem zavarovanju za delavce in malega kmeta ter da skrbi, da predloga kmalu postane zakon. Naše slovenske poslance pa prosi, da se z vsemi močmi in vplivom potegujejo za to, da se bo starostno zavarovanje vpeljalo v korist delavcev in kmetov!

Št. Rupert pri Velikovcu. (P r e m e m b a p o s e s t e v.) Bobkovo kmetijo v Orličivasi je za 19.000 kron kupil Jožef Škof, p. d. Vastel v Sinčivasi. Ravno tako je bila tudi prodana p. d. Kravjakova kočica na Ricinju. Kupil jo je gostač Janez Ahac, p. d. Hofmanov iz Mrzlevode.

Hodiše. (O g e n j.) V petek, 21. julija, je pri najlepšem popoldanskem vremenu naznanjalo vpitje ljudi, da gori. Bilo je okoli 1/2 6. ure. Gorelo je pri p. d. Mlinarču na Rutu. Poslopje ni bilo veliko in skoraj celo iz lesa; izsušeno je pri sedanji vročini tudi bilo, vode pa je toliko dobilo, da se naši požarni brambori še vredno (!) ni zdelo iti na pomoč. Koliko se je pri teh razmerah rešiti moglo, vsak lahko vidi. Rešili so krave s teletom in svinje — par prešičev je zletelo nazaj v ogenj. Tudi obleke in oprave so samo nekaj rešili. Seno in rž, ki sta bila že pod streho, je uničil ogenj in, kar nesrečnega posestnika najbolj zadene, je, da ni bil zavarovan. Kako je ogenj nastal, ko so ljudje vendar doma bili, še ni na jasnem. Bog nas varuj!

Vogrče. (O b e š e n e g a n a š l i.) Dne 15. t. m. ponoči se je v gozdu ob desnem bregu Drave obesil neki tujec, star okoli 30 let. Našli pri njem niso ničesar drugega kakor majhen koledarček s časniškimi izrezki, vsebujočimi zdravila za spolne bolezni. Klobuk je imel še nov, kupljen pri Grazhofnerju v Velikovcu. Pokopan je bil na tukajšnjem pokopališču.

Ribnica. (L e t o v i č a r j i.) Pri nas zdaj kar vse mrgoli tujcev, ki jih je jezero in toplo vreme od vseh koncev in krajev privleklo. Celotnega govorenja se veliko čuje. Da bi le tudi Slovenci bolj izrabljali naše lepe kraje; ž njimi in med njimi bi se bolj domače čutili.

Droboj ob Blaškem jezeru. (S u š a.) Ker že več tednov pri nas ni deževalo, je postalo pri nas ob itak plitvih studencih pomanjkanje dobre pitne vode. Žito, posebno jesenska setev, se je prav dobro obneslo, nov up kmeta, ki se trudi od zore do poznega večera, da bo mogel plačati tistih 70 odstotkov šolskih ter občinskih, lahko rečemo, nepotrebnih doklad, ki jih nam občina po nepotrebnem naklada, ker imamo itak dve izključno novi šolski poslopji.

Velikovec. (F a r i z e j i.) Če dva isto storita, ni isto. Ta pregovor velja popolnoma o zadnjih volitvah. Hinavski nemškutarji pri nezavednih in nezrelih Slovencih — pri pametnih Slovencih ne opravijo ničesar — sedaj agitirajo zoper katoliško stranko s tem, da smo iz taktičnih ozirov volili s socialnimi demokrati. Če se dá zapeljati ali pregovoriti kaka »baba«, bi človek ničesar ne rekel. Toda, če pa se to godi pri naših stebrih, je neumljivo. Če smo volili s socialnimi demokrati, s tem **nikakor** nismo rekli, da se strinjamo z njimi. Mi smo le hoteli dokazati, da so nemški nacionalci za nas večji sovražniki, kakor pa socialni demokrati. Prvi imajo v Avstriji vlado že vsa leta v rokah; in če ni boljše, kdo pa je to zakrivil? Gotovo ne tisti, ki še niso imeli moči, to je Slovani ali sociji. Sicer pa vprašamo nasprotnike, kako je bilo pred štirimi leti. Ali niso bili takrat nemški nacelniki in sociji največji prijatelji? Kmeta Kirscherja,

svojega lastnega pristaša, so pustili v celovški okolici pasti in rajše volili socija Lukasa, samo da so s pomočjo rdečkarjev rešili kandidata »pročodrimovske« stranke, Nageleta. In sedaj velikovski »katoličani« (tako pišejo sami v lutrovskih »Freie Stimmen«), ki pa že leta in leta niso videli cerkve od znotraj, zamerijo to nam Slovencem, če smo volili tistega, ki nam je manj nevaren. Hinavci, farizeji, roko na srce! Kaj pa so storili vaši pristaši na Dunaju? Nemški nacionalci so tam rajše volili socialnega demokrata, kakor pa krščanskega socialca, in tako pripomogli, da je padlo okoli 20 krščanskih socialcev, namesto katerih so bili izvoljeni po večini sociji. Torej le lepoto bodite, hinavci! Sicer pa še vaš poslanec nima trdnega stolca na Dunaju.

Črna. Bridko nam je bilo, ko so se naš občepriljubljeni in od vseh spoštovani gospod kaplan Franc Šenk poslavljali od nas. V kratkem času njihovega bivanja med nami so se vsem zelo prikupili. Bili so pač mož iz ljudstva in za ljudstvo. Ob slovesu se pač pokaže, kdo je med ljudstvom priljubljen in spoštovan. Kadar je prestavljen kak nemškutarški učitelj ali uradnik, se ljudstvo veseli, medtem ko za dobrim duhovnikom žaluje. Za č. g. Šenkom žaluje cela fara, delavci kakor kmetstvo ljudstvo, posebno pa šolska mladina. Trajen bo njihov spomin med nami. Zahvaljujemo se č. gosp. Šenku za vse nam izkazane dobrote, za lepe in dobre nauke in nasvete in za vse njihovo požrtvovalno delovanje med nami in jim želimo v njihovem bodočem delokrogu pri vseh njihovih podjetjih obilo uspeha, sreče in božjega blagoslova!

Djekše. (»Z a l j u b l j e n i o ž e n j e n i o b e r l e r a r.«) Ni je take sreče in časti za kako šolo, kakor je ravno za šolo v Djekšah. Imamo trirazredno utrakvistično šolo, na kateri delujejo dva učitelja in ena podučiteljica. Nič bi ne rekli, ako bi le vse bilo po postavi. Naša šola je menda ena tistih, katere imenujejo »štrafpostne«, ker naš slavni oberlerar je bil pri nas brez razpisa nastavljen edino zato, ker je moral Lipo »aus Dienstesrücksichten« zapustiti, po slovensko, ker je bil zanič in je moral iti. Za Djekše je pa vse dobro, če se le »štram dajč« pokaže in skaže, na skrivnem pa lahko kot »soci« roge in fige vsem kaže. Na tej naši šoli pa se med vodjo in »unterlerarco« že dolgo časa nekaj godi, da se vsi, ki imajo oči, že zgražajo. Tako se ti lahko pripeti, da če kam greš, da na tadvu naletiš. Seveda, nič drugega ni, le majhen sprehod je — ali »oberlerar« gre na lov, frajlica pa mu patrone nosi. To se godi pri nas od tistih, ki bi imeli biti vzgojitelji naše mladine. In kaj takega ne vé in noče vedeti naš slavni okrajni šolski svet, kateri dobro vé, zakaj je ta možakar moral iz Lipe! Ali je že na Koroškem res vse mogoče? Zato tem potom vprašamo slavna šolska predstojništva v Velikovcu in Celovcu, ali so pri volji enkrat red narediti — pohujšanje odpraviti in tako ljubečega moža k tisti ženi, katera je po postavi njegova, poslati? Ali se to mogoče le zaradi tega trpi in prezira, ker ta možakar po časopisih zoper Cerkev in zoper našega dušnega pastirja nastopa? Zahtevamo odločno pravično popravo takih razmer, ki znajo postati nevarne celi naši lepi okolici. — V e č D j e k š e n c e v.

Št. Janž v Rožu. (O d g v o r »Š t a j e r c u.«) Ptujška giftna krotka, oziroma njen dopisnik se je zopet enkrat zaletel v nas in to pot se je spravil nad Orle. Sicer bi se nam ne zdelo vredno odgovarjati, a temu dopisunu bi radi priporočili, naj bi se naučil malo več pravilne slovenščine, da mu ne bo treba tistih germanskih besedi, ko zopet skuje kak dopis za »Štajerca«. On v svojem dopisu trdi, da so pri Orlu komaj šoli odrasli fanti. To je deloma res! Toda vprašamo, kaj pa delajo drugi fantje, ki niso pri nobenem društvu? Ali ni boljše in lepše stati v vrstah čvrstih Orlov, kakor pa zahajati med pijance? Vendar fantov te vrste dopisun »Štajerca« ne vidi, da bi jih posva-

ril; če bi se pa naših kateri rad kaj dobrega in koristnega naučil, tedaj ga pa že vlačijo po »Štajercu« in mogoče še drugod. — Dalje nam priporoča, da naj se raje useknemo, nego da v »Knopfloch« obešamo »ruske farbe«. Tega nam ravno ne bo potreba, ker so znaki Orla poštenoslovenski, nasprotno pa je pomilovanja vredno le to, da celo olitani ljudje, ki bi imeli dajati mladini lep zgled, nosijo izdajalske »frankfurtarske cunje«, in sicer ne v »Knopflochu«, temveč kot obeske pri uri. Ukazuje nam tudi »se za nos pocukati«. Ko bi to storil on, in sicer prav temeljito, potočila bi se znabiti marsikatera solza manj... Vseeno pa mu je na prosto dano, če ga preveč oči bolé, da se sme drugam preseliti. — Kakor vidimo, je dopisunu naša uniforma bodeč trn v peti. Čemu bi je ravno Orli ne smeli imeti, ko jo imajo skoraj vsa nemška društva? — Zaradi telovadbe pa naj ne skrbi preveč. Naši starši s tem ne izgubijo naše pomoči, kajti mi telovadimo v prostem času ob nedeljah po božji službi. Seveda bi nas dopisun lista ptujške šnopsarije raje videl, ko bi tedaj skupno z drugimi zaslepljenci sedeli v gostilni in denar zapravljali. Kar se pa tiče naših voditeljev, ima pa še vsak toliko, da se na svoje stroške lahko pelje v Ljubljano, če je treba, ne da bi čakal na majhno članarino, ki jo mesečno plačujemo. To je tudi grdo obrekovanje, kar trdi dopisun »Štajerca«, da se pri Orlu fantje izobražujejo v politične pretepače. Lahko rečemo, da ravno »Štajerc« s svojo šnopsarsko kulturo vzgaja skoraj same cestne napadalce, ki tako rogovilijo okoli, da niti pošten človek ni varen pred njimi. »Štajerčevega« dopisuna pa pozivljamo, da nam dokaže, kje in kdaj da so se naši Orli pretepali. — Pa naj le obrekujejo in zabavljajo, kolikor jim drago, mi pa, bratje Orli, ostanimo zvesti načelom naše mladinske organizacije!

Št. Rupert pri Velikovcu. (P r i p o r o č i l o.) G. Mihael Volbart, mizarski mojster in vodovodni inštalater na Olšenci pri Velikovcu, je na za gospodinjsko šolo namenjeni, tukajšnjim č. šolskim sestram lastni pristavi na Vinogradih pri Velikovcu napravil celo na nov način vodovod, ki se prav izvrstno obnese. Vrelec se nahaja pod hribom, na katerem stoji pristava in je bilo treba vodo navoditi na dvorišče in v hlev. Zelo majhna sesalka, ameriški sistem, dvigne vodo iz vrelca 9 metrov visoko in jo goni naprej 52 metrov daleč. Vodovod daje 50 litrov vode v jedni sekundi. G. Volbarta priporočam najtopleje vsem našim kmetom za napravo vodovodov. — F r a n c e T r e i b e r, župnik.

Globasnica. »Štajerc« je s svojo 29. številko nafutral svoje pokorne backe z gonjo proti »črnuhom« s tem, da se je spravil nad našega občespoštovanega g. župnika (kateriga razun par zagrizenih renegatskih kolvodij tudi nasprotniki spoštujejo), posebno pa nad podpisane. On piše, da je obdržalo (lepa slovenščina) tukajšnje veteransko društvo dne 25. junija patriotsko slavlje v spomin 45letnice bitke pri Kustoci. Nadalje, da g. župnik niso imeli, ali pa niso hoteli imeti časa brati od društva plačano mašo. Ali je bila maša g. župniku plačana, ali ne, to mi ni znano, le toliko trdim, ako bi jo bili res plačali in bi g. župnik iste ne opravili, bi gotovo prišel g. Vinkovič tirjat plačo nazaj. »Štajerc« piše dalje: Organist ni imel seveda časa, da bi pri tej patriotski slavnosti sodeloval. Društvo je moralo drugega organista in pevca preskrbeti. In kljub temu, da je organist na predvečer slavnosti do 10. ure ponoči s svojimi zastarelimi in hripavimi pevci skušnjo »obdržal« (kam bi neki šla, ko bi je ne obdržal?), orgle drugi dan niso funkcionirale. Podpisani izjavlja, da ga ni nihče vprašal, ali hoče sodelovati pri tisti patriotski slavnosti, ali ne. Ali se more potem kdo sam ponujati? Zvedelo se je pa kakih štirinajst dni prej, da se za to svečanost uči cel tucat izbranih pevcev nemčurskega kalibra. Naši nemčurji veteranci so dobro vedeli, da se obhaja dne

Vsaka gospodinja,

katera želi pripraviti dobro kavo, uporablja najraje „pravega : Francka:“ s kavnim mlinčkom, ki se izdeluje temeljem največje skrbnosti že dolgo let v zagrebški tovarni.

Ta izborni domači izdelek najtopleje priporočamo.

VŽIGALICE
družbe sv. Cirila in Metoda
Zaloga pri Jv. Perdanu v Ljubljani.

**MAL POLOŽI DAR
DOMU NA ALTAR!**

Te vžigalice
sov. prid. družbi sv. Cirila in Metoda
v LJUBLJANI

Zahtevajte in kupujte pri vseh trgovcih slovenske

Ciril in Metodove vžigalice

ki so priznane najboljše.

Glavna zaloga pri tvrčki Ivan Perdan v Ljubljani.

VŽIGALICE
družbe sv. Cirila in Metoda
Zaloga pri Jv. Perdanu v Ljubljani.

**MAL POLOŽI DAR
DOMU NA ALTAR!**

Te vžigalice
sov. prid. družbi sv. Cirila in Metoda
v LJUBLJANI

Zdravilišče Toplice

na Kranjskem, postaja Straža-Toplice na dolnji železnici.

Toplice z indiferentnimi snovmi z 38° C, zdravljenje s pitjem in kopelmi. Posebno učinkujejo pri protinu in skrnini, ischias, neuralgiji, kožnih in ženskih boleznih. Veliki kopalni bazeni, ločene kopeli in močvirnate kopeli. Zložno urejene sobe za tujce, igralne in družabne sobe. Zdravo podnebje. Dobro pogozdena okolica. Dobra in poceni restavracija. — Sezona od 1. majnika do 1. oktobra. Prospekti in pojasnila brezplačno pri upravi kopališča.

Lovske puške

vseh sestav, priznano delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

Prva borovska orožnotovarniška družba **Peter Wernig**, družba z omejenimi zavezami v Borovljah na Koroškem.

Ceniki brezplačno in poštnine prosto.

1000 družin se oblači iz **SPY-ja!** s tkalnimi izdelki

Pošiljatev za poskušnjo po poizetju:

23 metrov zihankanafasa »**Rekordia**«, rdeče ali modro prižastega, K 10.60.
23 metrov belega platna za srajce »**Iris**« samo K 11.—.

Vzorce brokata, damasta, oksforda in apartnega modnega blaga razpošilja radevolje zastoj

Starek & Machaně

Spy št. 59, Češko.

V zalogi Družbe sv. Mohorja v Celovcu

je nanovo izšla knjiga:

Življenje svetnikov in svetnic božjih.

Spisala dr. J. Rogač in M. Torkar.

Dva dela, druga izdaja.

Cena: Mehko vez. K 8.—, za družnike K 6.—, po pošti franko K 1.— več. — V dva dela trdo vez. z usnjatim hrbtom K 12.—, za družnike K 8.80, po pošti franko K 1.— več.

Veletrgovina z železnino „MERKUR“ Peter Majdič, Celje.

Velikanska zaloga vsake vrste železnine in v železninsko stroko spadajočih predmetov, kakor: nosilcev, trstja, lepenke, vodovodnih cevi, vseh potrebščin za napravo vodovoda, cevi iz kamenščine za stranišča, strelvodnih delov, vsakovrstnega orodja za rokodelce in poljedelce, mlatilnih strojev, vitlov, slamoreznic in sadnih mlinov najboljše vrste.

Vsakovrstna posoda, železno pohištvo, blagajne in šivalni stroji se prodajajo po nizkih cenah.

Brusni kamni, lepi in dobri, so vedno v zalogi.

Cene nizke! Postrežba točna!

Lekarnarja A. Thierry-ja balzam.

Edino pristen z zeleno redovnico kot varstveno znamko.

Allein echter Balsam
aus der Schutzengel-Apotheke des
A. Thierry in Pregrada
bei Rebišah-Saverbrunn.

zanesljivo in sigurno učinkuje proti vsem se tako starim ranam, tvorom, ranitvam, vnetjem, uljesom, odstrani vse tuje reči iz telesa in prihrani marsikatero bolešno operacijo. Zdravilno sredstvo proti še tako starim ranam itd. 2 lončka staneta K 3.60.

Izdelovatelj: **Adolf THIERRY**,
lekarna PRI ANGELO VARIHU
v Pregradi pri Rogatecu.

Dobiva se skoro po vseh lekarnah. Na debelo v medicinaldrogerijah.

Postavno zavarovano.

Vsaka ponaredba, posnemanje in razprodaja drugih balzamo z znamko, ki lahko moti, se bo sodnijskim potom zasledovalo in kaznovalo. — Nedosegljivo zdravilno sredstvo proti vsem boleznim dihal, pri kašlju, zasliženju, hripavosti, olajša katar, prsne in pljučne bolezni, posebno dobro sredstvo pri influenci, žlednim boleznim, vnetju jeter in slezena, netečnosti, slabi prebavi, zapeki, proti zobobolu in ustnim boleznim, trganju v udih, opeklinami, prišču itd. 12/2 ali 6/1 ali 1 velika specialna steklenica K 5.60.

Lekarnarja A. Thierry-ja
edino pristno
centifolijsko mazilo

Kupujte narodni kolek!!

Hotel Trabesinger v Celovcu

Na kolodvoru pričakuje gostov domači omnibus.

Velikovaška cesta št. 5

se priporoča

potnikom, ki prenočujejo v Celovcu.

Tukaj najdejo lepe, snažne in pozimi zakurjene sobe po 1 K do 5 K, okusne jedi, dobro pijačo poceni.

Veliko dvorišče za vozove in trije hlevi za konje.

Za zabavo služi **kegljišče**, pozimi zakurjeno.

Poleti sedi na **senčnatem vrtu**.

V tem hotelu najdeš vsak dan prijetno slovensko družbo, posebno ob sredah zvečer.

Velike dvorane za shode in veselice.

Lastnik: **IVAN MILLONIG**.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Delniška glavica K 5.000.000.

Rezervni fond čez K 600.000.

Denarne vloge obrestujemo po **4 1/2 0/0** od dne vloge do dne vzičja.

Kolodvorska cesta št. 27.

Zamenjuje in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije. Eskompt in incasso menic Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Spiljetu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Turške srečke. Šest žrebanj na leto. Glavni dobiček 300.000 frankov. Na mesečno vplačev. po K 8.— za komad. **Tiske srečke s 4% obrestmi.** Dve žrebanji na leto. Glavni dobiček K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10.— za komad.

Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.